

Základní škola a Mateřská škola Brumovice, okres Opava, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

MŠ BRUMOVICE, MŠ SKROCHOVICE

KOLEM NÁS JE VELKÝ SVĚT, POJĎME HO POZNAT A TAKÉ MU ROZUMĚT.

ŠVP byl projednán a schválen pod č. j. 78/2021 dne 27.8.2021 s účinností od 1. 9. 2021

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

NÁZEV ŠKOLY	Základní škola a Mateřská škola Brumovice, okres Opava, příspěvková organizace
ADRESA ŠKOLY	Malá Strana 142/40, 747 71 Brumovice
TELEFON	553 665 038
E-MAIL	ms.brumovice@seznam.cz
ODLOUČENÉ PRACOVIŠTĚ	Mateřská škola Skrochovice Hraniční 90, 747 71 Skrochovice Telefon: 734 578 296
NÁZEV ZŘIZOVATELE	Obec Brumovice Hlavní 56/75, 747 71 Brumovice
ŘEDITELSTVÍ	Základní škola a Mateřská škola Brumovice, okres Opava, příspěvková organizace Malá Strana 131/64, 747 71 Brumovice IČ 75027054 Telefon: 553 665 033 E-mail: zs.brumovice@centrum.cz
VEDOUcí PRACOVNÍCI	Ředitelka - Mgr. Hana Rybičková MŠ Brumovice – Miroslava Luxová MŠ Skrochovice – Lucie Vrbická
PŘEHLED HLAVNÍ ČINNOSTI ŠKOLY	Zabezpečování povinné předškolní docházky, zabezpečit výchovnou a vzdělávací činnosti pro předškolní děti, zajišťování školního stravování dětí v době jejich pobytu ve škole podle příslušných ustanovení § 33 školského zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, v úplném znění.

PLATNOST ŠVP	1.9.2021 - 31.8.2025
PROJEDNÁNO A SCHVÁLENO PEDAG. RADOU	27.8.2021
PROJEDNÁNO A SCHVÁLENO VEDENÍM ŠKOLY	27.8.2021
ZPRACOVALA	Bc. M. Michálková a kolektiv

.....
RAZÍTKO

.....
PODPIS ŘEDITELE ŠKOLY

OBSAH

- **1. Identifikační údaje o škole**
- **2. Obecná charakteristika**
  - Charakteristika školy
  - Charakteristika ŠVP PV
- **3. Podmínky organizace a vzdělávání**
  - Věcné podmínky
  - Životospráva
  - Psychosociální podmínky
  - Organizace chodu MŠ
  - Organizace vzdělávání
  - Přijímání dětí
  - Řízení MŠ
  - Personální podmínky
  - Spolupráce s rodiči
- **4. Vzdělávací obsah**
- **5. Vzdělávací oblasti**
- **6. Vzdělávání dětí od 2–3 let**
- **7. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami**
- **8. Vzdělávání dětí mimořádně nadaných**
- **9. Povinné předškolní vzdělávání**
- **10. Přehled evaluační činnosti školy**
- **11. Vzdělávací obsah ŠVP PV**

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Brumovice

Mateřská škola leží v klidné části obce Brumovice, obklopena velkou zahradou, jejíž zadní část prošla rozsáhlou rekonstrukcí v roce 2018. Zadní část zahrady dětem nabízí k jejich hrám členitý terén, skupiny stromů, různá zákoutí, skluzavky houpačky, pískoviště i zastřešený altán, který se využívá i za nepříznivého počasí k výtvarným a pracovním činnostem. S dětmi využíváme 4 vyvýšené záhony. Zahrada je osazena okrasnými dřevinami, květinami i drobným ovocem. V přístavku jsou uloženy hračky, které si děti na zahradu libovolně dle zájmu vybírají. Přední část zahrady tvoří zelená plocha a příjezdová cesta ke školce. Na ní mají děti nakreslené různé barevné cesty, panáka, kladinu aj., kde procvičují lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, poskoky a lezení). V blízkém okolí mají děti k dispozici obecní dětské hřiště, můžeme také využívat multifunkční a fotbalové hřiště v Brumovicích. Spoustu možností vycházek do přírody nám dopřávají lesy, kam děti rády chodí, cestou pozorují pole, která je obklopují.

MŠ je dvoutřídní s kapacitou 45 dětí.

- třídu navštěvují děti od 2,5 do 4-5 let
- třídu navštěvují děti od 4-5 do 6-7 let

Obě třídy jsou prostorné, světlé, vybavené novým nábytkem. U každé třídy je venkovní terasa, kterou děti při pěkném počasí využívají ke cvičení a hrám.

Ke třídám patří umývárny a kuchyňky, ve kterých se dětem připravuje výdej jídla. V zadní části MŠ je ložnice pro mladší děti.

Ve třídách je nábytek kontejnerového typu, kde mají děti uloženy hračky, které si samy zvolí a vyberou. Mají také zřízeny koutky pro své hry, např. Kuchyňku, obývací, knihovničku, koutek s velkými kostkami. Volně přístupné mají pomůcky k tvořivým činnostem – papíry, nůžky, pastelky, lepidla, modelínu, písek apod. Obě třídy jsou vybaveny pianem.

Ve 2. třídě mají děti možnost využít houpačku, žebřík a tyč ke šplhání. Pro obě třídy je k dispozici bazén s barevnými balónky.

Každá třída má svou šatnu. Ty jsou spojeny dlouhou chodbou, ve které se umísťují výrobky a výtvarné práce našich dětí.

V pravém křídle MŠ je umístěna prostorná kuchyň, kde se přiváží jídlo ze ŠJ Neplachovice. Dále prádlna se sušárnou a sklady na pomůcky, údržbu a prádlo. Zcela stranou je přístavek, který slouží jako sklad /sběr papírů apod./.

Mateřská škola je moderní, barevná a je jistě jednou z dominant naší obce.

Mateřská škola Skrochovice

Mateřská škola má své místo v klidné části vesnice Skrochovice. V blízkém okolí mají děti k dispozici trávníkové hřiště, multifunkční hřiště a obecní dětské hřiště s průlezkami. Okolí mateřské školy nám nabízí spoustu možností k vycházkám do přírody. Součástí prostor MŠ je školní zahrada, která byla zrekonstruována v roce 2015. Hlavní dominantou je altánek, který s dětmi využíváme i za nepříznivého počasí k výtvarným i pracovním činnostem. Součástí školní zahrady je pískoviště, houpačky, madla, dětský dřevěný domeček a stoly s lavicemi. Zahrada je osázena stromy a zelení. Terén je méně členitý. Najdeme zde kůlnu na hračky pro děti, které si dle zájmu děti samy vybírají.

Mateřská škola je jednotřídní s heterogenní skupinou dětí. Kapacita mateřské školy je 17 dětí ve věkovém složení 2,5 -7 let.

Vnitřní uspořádání MŠ zajišťuje nejen výchovu a vzdělávání, ale i bezpečnost a bezproblémové fungování. Vnitřní prostory MŠ jsou prostorné a útulné, obě herny i šatna jsou celoplošně pokryty kobercem. Jsou rozděleny na hrací koutky, kde se děti cítí bezpečně a příjemně. Tyto koutky dětem slouží k rozvíjení námětových her, k relaxaci i odpočinku. Herna je vybavena klávesy i rytmickými nástroji. Místnosti MŠ mají světlé, veselé malby, doplněné kresbou na zdech.

Součástí prostorů je šatna, kde každé dítě má své označené místo, umývárna /rekonstrukce proběhla v r. 2014/, herna, pracovna, kuchyň, která slouží k výdeji stravy s jídelnou.

Nábytek, kde mají děti uloženy hračky je barevný, dětem přístupný. Nábytek umožňuje dětem rozvíjet a podporovat samostatnost při sebeobsluze. Znamená to, že děti mají možnost si samostatně vybírat i uklízet hračky, pomůcky i výtvarný materiál. Každoročně se MŠ materiálně rozvíjí. V pracovně mají děti k dispozici pracovní a výtvarné pomůcky. V šatně a ostatních prostorách mateřské školy je dostatek místa k umístění výtvarných prací našich dětí.

Charakteristika Školního vzdělávacího programu

- ŠVP "Kolem nás je velký svět, pojďme ho poznat a také mu rozumět" je dokumentem vypracovaným jejím kolektivem a vycházejícím z podmínek Mateřských škol a vzdělávacích potřeb dětí navštěvujících MŠ.

Dále také respektujeme prostředí obcí Brumovice a Skrochovice a jejich okolí, kde se naše mateřské školy nachází. Vzdělávací program je postaven především na prožitcích dětí. Jeho obsahem jsou i tradice naší republiky a vesnic, ve kterých žijeme. Zaměřujeme se na estetické vnímání světa, enviromentální citění s ohledem na ekologickou výchovu a principy zdravého životního stylu a sportovní vyžití dětí.

- Náš program by měl směřovat k hlavnímu cíli, který vystihuje koncepci našeho zařízení a formulovali jsme ho takto:

„Budeme smysluplně obohacovat denní program dítěte v průběhu jeho předškolních let, v dětech probouzet aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat, objevovat. Využívat přirozené touhy dítěte po poznání, a přitom mu předávat takové hodnoty a postoje, které budou formovat jeho osobnost, aby z něj vyrostl člověk aktivní, odpovědný za své chování a jednání. Přitom se budeme snažit vytvářet takové prostředí, kde dítě bude prožívat šťastné a bezstarostné dětství.“

Koncepční vzdělávací záměry:

- rozvíjet vzdělávací dovednosti a chuť dítěte poznávat stále nové věci
- podporovat sebevědomí dítěte a vést jej k vědomí, že cesta člověka není jednoduchá a přináší mnoho úskalí, které musíme zvládnout a překonat, o to je pak výsledek radostnější
- rozvíjet vědomí dítěte, že je součástí širšího společenství, ať už přírodního nebo lidského, v rámci toho se podílí na tvorbě a dodržování pravidel a formuje si osobní odpovědnost
- vést dítě ke zdravým životním návykům a postojům, uvést je do světa materiálních a duchovních hodnot

V rámci vzdělávacího obsahu směřujeme k těmto klíčovým kompetencím:

- **Kompetence k učení**

Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, které dítě obklopuje, o jeho proměnách a rozmanitostech

- **Kompetence k řešení problémů**

Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

- **Kompetence sociální a personální**

Samostatně se rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit ho.

- **Kompetence komunikativní**

V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi

i dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou

- **Kompetence občanské a činnostní**

Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají své nepříznivé důsledky.

- Na konci našeho snažení by mělo být dítě jako samostatně přemýšlející jedinec s dovedností vyjádřit své názory, chápat svět a jeho zákonitosti, chápat rovnováhu mezi soužitím člověka a přírodou, ale také jedince, který je chápat ve vztahu k druhým, má úctu k dospělým lidem, umí pomoci, nebrání se otevřené komunikaci a dodržuje pravidla v rámci určité komunity. Program se významně zabývá osobní odpovědností každého ve vztahu k uchování života v udržitelných mezích a stanovení zdravých, přirozených mantinelů.
- Vzdělávací obsah využívá toho, co dítě denně vidí a prožívá. Dítě je tak vedeno k vnímání skutečnosti v přirozených souvislostech, k prožívání a k radosti ze života. Velký důraz je kladen na celkové klima nejen ve třídě, ale i v rámci celé MŠ. Pohoda v bezpečném a šťastném prostředí zaručuje, že dítě bude mít příznivé podmínky pro vnímání všech podnětů, ať už při řízených či spontánních aktivitách. Každodenně a při všech činnostech se zaměřujeme na rozvoj těch správných charakterových vlastností dítěte důležitých pro život v lidské společnosti – smyslu pro kamarádství, soucítění, vzájemné spolupráci, komunikaci, respektování pravidel, odpovědnosti za své chování a jednání. Společně se podílíme na vytvoření výše uvedeného celkového klimatu ve třídě, na prostředí bezpečí a jistoty a vzájemné pohody. používáme při své práci především jazyk popisný a pozitivní komunikaci s dětmi i s rodiči.
- Vzdělávací nabídku dětem obohacujeme formou třídních projektů – výlety, divadelní představení, exkurze, vystoupení na akcích organizovaných obcí akce určené společně pro děti i rodiče.
- Snažíme se podporovat a spolupracovat se Základní školou Brumovice. Cílem je propojení vzdělávacích záměrů, čímž zajišťujeme kontinuitu a součinnost ve vzdělávání dětí

Enviromentální výchova

Děti jsou vedeny k aktivní účasti na ochraně a citlivém utváření životního prostředí.

- Díky revitalizaci školní zahrady v MŠ Brumovice se děti mohou celoročně věnovat práci venku. Zahrada poskytuje vyvýšené záhony k pěstování zeleniny a bylinek. v MŠ Skrochovice děti využívají k sadbě truhlíky a květináče. Byly zde vysázeny nové rostliny a stromy, které dětem umožňují celoroční pozorování a zkoumání přírody a drobných živočichů. Děti se zapojují o péči o školní zahradu - hrabání trávy a listí, vysazování nových rostlin a bylinek. Dětem je umožněn sběr drobného ovoce - jahody, borůvky a maliny.
- S dětmi se vydáváme i na vycházky do lesa a blízkého okolí, kde poznávají přírodu a život v ní.
- Děti se celoročně se svými rodinami zapojují do sběru papíru. Také sbíráme kaštiny a žaludy.

Digitální vzdělávání

- Po zkušenostech s on-line výukou zavádíme u dětí s povinnou školní docházkou digitální vzdělávání na tabletech a s robotickými hračkami, tak, aby při nástupu do základní školy zvládli základy práce na tabletech a PC.

3. PODMÍNKY A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Věcné podmínky

Prostory jsou vyhovující a prostorová uspořádání vyhovuje skupinovým i individuálním činnostem dětí. Vybavení tříd nábytkem splňuje estetické a hygienické normy, jedná se o moderní sektorové skřínky, které si učitelky mohou libovolně ustavovat /dle potřeby/. Zároveň dbáme, aby děti měly do skříněk přístup a mohly si dle vlastní volby vybírat hračky, výtvarné materiály či knihy. Tímto jsou děti vedeny k samostatnosti, možnosti vlastní volby, rozhodnosti i udržování pořádku.

V MŠ Brumovice a Skrochovice je vyměněna podlahová krytina. Třídy jsou rozděleny do několika námětových koutků, kde děti najdou i prostor pro své soukromí, odpočinek a relaxaci.

Pomůcky, školní potřeby – materiál se snažíme obnovovat, využíváme současných nabídek. Děti mají možnost vyzkoušet si různé výtvarné materiály i techniky. Vybavení hračkami se postupně doplňují.

Důležitým pomocníkem při vzdělávání dětí je také kniha. Děti mají k dispozici knihy pohádkové, leporela, encyklopedie. Knihy přispívají k rozvoji čtenářské gramotnosti. Učitelská knihovna je vybavena knihami, o které je možnost opřít se při vzdělávání a výchově dětí v předškolním věku.

Obě MŠ mají k dispozici piáno, klávesy i rytmické nástroje pro děti.

Součástí vybavení MŠ jsou i technická zařízení – televizor, počítač, tiskárna, kopírovací stroj, atd. V ZŠ mají MŠ k dispozici keramickou pec.

Všechny prostory mateřských škol jsou esteticky upraveny a k výzdobě jsou využívány především výtvarné práce dětí.

Třídy mají dobré světelné a tepelné podmínky, topení je regulováno termostaty.

Školní zahrady jsou prostorné, s terénními nerovnostmi, osazené zelení a stromy. Dále jsou vybavené pískovištěm, zahradním altánkem, hracími prvky – klouzačky, houpačkami, hrazdou. Zahrada je využívána nejen ke spontánním pohybovým aktivitám, ale i ke vzdělávání dětí v oblasti EVVO.

Životospráva

- Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, která se dováží ze školní jídelny při ZŠ Neplachovice, která je zapojena do projektu Zdravá školní jídelna. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, správná technologie pokrmů a nápojů, mezi jídly jsou vhodné intervaly. Každý týden se objevuje v jídelníčku čerstvá zelenina a ovoce /ovocné a zeleninové talíře/.

- Zároveň je dodržován pitný režim – snažíme se zajistit dostatek tekutin v průběhu celého dne /včetně pobytu venku/. Děti mají ve třídách nerezové nádoby, džbánky na tekutiny a dle svých potřeb si nalévají. Používají plastové hrníčky.

- Děti do jídla nenutíme. Naše zkušenosti zde směřují k názoru, že dítě se v kolektivu chová ve vztahu k jídlu úplně jinak než v rodinném prostředí a potravinu je ochotno aspoň zkusit. Většinou ji po určité době přijme za svou.

- Dle možností a konkrétních podmínek zapojujeme děti do přípravy pokrmů, např. nalévání si polévky, namazání si pomazánky na chleba. Děti si samostatně přinášejí druhý

chod a samostatně odnášejí použité nádoby na určené místo. S dětmi pečeme cukroví, bábovku, velikonočního beránka.

- Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však flexibilní a umožňuje přizpůsobit se potřebám a aktuální situaci.
- Děti jsou každý den venku, dopoledne, někdy i odpoledne. Program činností je přizpůsobován počasí a kvalitě ovzduší.
- Děti mají dostatek pohybu na zahradě, vycházkách, ale i v prostorách mateřské školy. Školní zahradu využíváme v teplých měsících k celodenním činnostem – vzdělávací aktivity, pohybové činnosti, atd.
- V denním programu je respektována individuální potřeba aktivit, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Odpočinek dětí je realizován dle jejich potřeb, učitelky mají připraveny náhradní „nespací“ aktivity pro děti, které odpočívat potřebují jen kratší čas. Učitelka po odpočinkové době nabídne dětem vhodné klidové aktivity ke stolečkům tak, aby nerušily odpočinek ostatních. Ke spaní dětí nejsou v žádném případě nuceny.

Psychosociální podmínky

- Klademe důraz na pohodové, přátelské a vstřícné klima v mateřské škole, aby se děti i dospělí cítili dobře, spokojeně jistě a bezpečně.
- Respektujeme a reagujeme na potřeby dětí, rozvíjíme sociální vztahy dětí, rodičů a zaměstnanců MŠ.
- Všechny děti mají rovnocenné postavení, stejná práva, možnosti a povinnosti. Nikdo není zvýhodňován ani znevýhodňován.
- Rozvoj zájmů dětí je zabezpečen dostatečným množstvím činností a pomůcek v MŠ. Děti jsou motivovány především prožitkovým učením.
- Zaměřujeme se na individualizaci výchovy dítěte s respektováním jeho osobní svobody a podporou zdraví, nadání a talentu.
- Respektujeme osobní svobodu a volnost dětí, v rámci bezpečnosti však dodržujeme smluvená pravidla, se kterými jsou děti seznámeny formou obrázků.
- Děti jsou vedeny k samostatnosti v jednotlivých činnostech, k odpovědnosti za své chování, k pozitivnímu jednání a vzájemné komunikaci, k vzájemnému naslouchání a k respektování názoru druhého.
- Nově přichozí děti mají možnost se postupně adaptovat na prostředí MŠ. Mohou přicházet do MŠ a seznámit se s dětmi, zaměstnanci, zapojit se do her a činností. Za velmi důležité považujeme i seznámení rodičů s učiteli a navázání důvěry, vzájemné pomoci a podpory.

Organizace chodu MŠ

- Plánování naší MŠ vychází z programu pro předškolní vzdělávání vydaného MŠMT. Realizace všech cílů našeho ŠVP vyžaduje plánování, které plně vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním potřebám a možnostem dětí.
- Vzdělávací obsah je rozdělen do integrovaných bloků a nabídky možné obsahové naplně, učitelky si ji dále rozpracovávají do třídních vzdělávacích plánů, které jsou vodítkem při jejich konkrétní práci s dětmi.

- Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený, děti mají dostatek prostoru pro spontánní hru, dítě má možnost hru dokončit i v ní později pokračovat.
- Podle podmínek a věku dětí učitelky volí různé formy, prostředky a metody práce, jako jsou hry, zábavné činnosti, experimenty, pokusy, smyslové hry, didaktické cílené činnosti, situační učení aj. V našem plánování preferujeme učení formou prožitku, které tak vede k mnohem přirozenějšímu učení dětí, probouzí zájem dítěte naslouchat, objevovat a chuť učit se a dívat se kolem sebe. Děti vedeme při práci ve skupinkách k vzájemné spolupráci.
- Při našem plánování vycházím z podmínek MŠ – jsme vesnické mateřské školky obklopeny a propojeny přírodou, a tato příroda ovlivňuje dění ve školce. Taktéž jsme součástí života obce a jejích tradic, které se snažíme nadále udržovat, případně založit i nové tradice /např. Adventní výstavka, Vánoční zpívánky/.
- Dále při plánování vycházíme ze spolupráce s řadou, ať už školských či mimoškolských institucí. Ve vzdělávání spolupracujeme nejen se základní školou, zřizovatelem, ale i s odbornými poradenskými zařízeními – PPP, SPC pro vadu řeči, Rehabilitační centrum ZDRAVÍČKO. Je třeba zmínit se také o místních podnikatelích a organizacích /myslivecký spolek, včelařský spolek/, kteří jsou velmi ochotni poskytnout nám zázemí – exkurze. Letitá spolupráce je s Místní knihovnou, Sborem dobrovolných hasičů, Policií ČR a firmou Agrimex Brumovice.
- Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců školy jsou jasně vymezeny v organizačním řádu školy. Pracovnice pracují jako tým.

Organizace vzdělávání

Složení tříd:

MŠ Brumovice – dvojtřídní mateřská škola pro děti ve věku od 2,5 – 7 let s kapacitou 45 dětí. Třídy jsou rozděleny na starší a mladší děti.

Režim dne:

6.30 - 8.00	scházení dětí, ranní hry dle volby a přání dětí
8.00- 8.30	tělovýchovná, relaxační a jazyková chvilka, komunitní kruh
8.30 - 9.00	hygiena, svačina
9.00 - 9.45	didakticky zacílené činnosti /individuální, skupinové, frontální/
9.45 - 11.30	pobyt venku
11.30 - 12.30	hygiena, oběd
12.30 - 14.00	hygiena, převlékání, odpočinek, klidové činnosti
14.00 - 14.30	hygiena, převlékání, svačina
14.30 - 16.00	zájmové činnosti dětí, přebírání dětí rodiči

MŠ Skrochovice – jednotřídní mateřská škola pro děti ve věku od 2,5 – 7 let s kapacitou 17 dětí. Heterogenní složení třídy.

Režim dne:

6.30 - 8.00	scházení dětí, ranní hry dle volby a přání dětí
8.00 - 8.30	komunitní kruh, tělovýchovné, relaxační a jazykové chvilky
8.30 - 9.00	hygiena, svačina
9.00 - 9.45	didakticky zacílené činnosti /individuální, skupinové, frontální/
9:45-11.15	pobyt venku
11.15 - 12.00	hygiena, oběd
12.00-14.00	hygiena, převlékání, odpočinek, klidové činnosti
14.00 - 14.30	hygiena, svačina
14.30 - 16.00	zájmové činnosti dětí, přebírání dětí rodiči

Organizace dne je uzpůsobena k uspokojování základních biologických potřeb dětí. Denní režim je volen dostatečně pružně, umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí. V případě výletu je organizace dne uzpůsobena dle požadovaných potřeb.

Přijímání dětí

Přijímání dětí do mateřských škol je v souladu se zákonem 561/2005 Sb. O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a vyhláškou č. 43/2006 o předškolním vzdělávání.

Děti jsou do mateřských škol přijímány zpravidla k 1. 9., popřípadě při dovršení určeného věku dítěte pro přijetí do MŠ, na základě vyhlášeného zápisu, který probíhá v 1. polovině května.

Pokud to dovoluje volná kapacita v daném zařízení, tak i během školního roku.

O přijetí a nepřijetí dítěte do MŠ rozhoduje ředitelka ZŠ a MŠ Brumovice.

Řízení mateřské školy

- Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jasně vymezuje Školní řád, Provozní řád a směrnice ředitelky školy. Každý zaměstnanec má písemně určenou pracovní náplň, pracovní dobu, seznam dalších povinností a v případě učitelek i program DVPP. Klademe důraz na vzájemnou spolupráci, dbáme na důvěru a komunikaci mezi zaměstnanci. Pracujeme jako tým, ke spolupráci zveme i rodiče.
- Zaměstnanci jsou zapojováni do spolurozhodování o fungování MŠ, je respektován jejich názor, a tím i vytvářeno ovzduší vzájemné důvěry a dobré spolupráce.
- Vzdělávání dětí zajišťuje pedagogicky sbor složený z plně kvalifikovaných učitelek, které mezi sebou spolupracují a ke spolupráci zvou i rodiče a další partnery /zřizovatele, poradenská zařízení aj./
- Hodnocení práce podřízených probíhá plánovaně, vedoucí učitelka na začátku nového školního roku zpracovává plán kontrolní a hospitační činnosti. Kontrolní činnosti vedoucí učitelky MŠ vychází z provozu zařízení, z podmínek, její výsledky jsou zpracovávány do

pololetních i závěrečných evaluačních zpráv a jsou vodítkem pro další zlepšování práce všech zaměstnanců.

- Písemně jsou určeny pravomoci a odpovědnost zaměstnanců za konkrétní oblasti. Za provoz výdeje stravy, úklid budovy a okolí MŠ zodpovídají pověření zaměstnanci MŠ.
- Pro zaměstnance je vytvořen plán porad, rozdělený na provozní a pedagogický, které se konají zhruba 3x do roka. Každý měsíc probíhá tzv. Operativní porada, kde jsou řešeny aktuální záležitosti.
- Vedoucí učitelka řídí mateřskou školu a o průběhu školního roku informuje ředitele sloučeného subjektu. Komunikace je na úrovni osobních setkání, telefonických rozhovorů a emailových zpráv. Z osobních návštěv vedoucí učitelka pořizuje zápis.

Personální a pedagogické zajištění

MŠ Brumovice – celkem tři plně kvalifikované pedagogické pracovnice. Provoz MŠ zajišťují dvě pracovnice – školnice a pracovnice výdeje stravy.

- MŠ Skrochovice – dvě plně kvalifikované pedagogické pracovnice. Provoz MŠ zajišťuje školnice a pracovnice výdeje stravy v jedné osobě.

Služby pedagogických i provozních pracovnic jsou organizovány tak., aby při všech činnostech byla zajištěna bezpečnost dětí a profesionální péče o ně.

- Učitelky mají předepsanou pedagogickou a odbornou způsobilost, případně si doplňují vzdělání v souladu se zákonem o pedagogických pracovnicích a dle plánu DVPP.
- Učitelky se dále vzdělávají formou DVPP nebo studiem odborné literatury a tisku a mají zájem o svůj profesní růst. Z každého semináře učitelky zpracovávají krátké informace pro kolegyně.
- Vedoucí učitelka sleduje nabídku na další vzdělávání učitelek a vytváří podmínky pro absolvování různých seminářů.
- Učitelky jednájí, chovají se a pracují jako profesionálové v souladu se záměry RVP PV a ŠVP, dbají na soulad ŠVP a TVP.
- Učitelky spolu úzce spolupracují, předávají si zkušenosti, vedou si svá učitelská portfolia ve třídách /šanonny s tématy, básničkami, pracovními listy, grafomotorikou apod./
- Jsou kreativní, aktivní, ochotné připravovat řadu akcí mimoškolních a nadstandardních, organizovat předškolní projekty.
- Učitelky a provozní pracovnice spolu úzce spolupracují a tím je zajištěno jednotné výchovné působení na děti.

Spoluúčast rodičů

- Spolupráce s rodiči je založena na oboustranné důvěře a otevřenosti, učitelky jednájí s rodiči vstřícně, jsou jim nápomocny a ochotně s rodiči spolupracují. Tato spolupráce funguje na základě partnerství a respektu.
- Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a vhodně ji doplňuje.
- Učitelky sledují konkrétní potřeby dětí i rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.
- Učitelky pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích a také o dění v MŠ. Společně s rodiči se domlouváme na společném postupu při výchově a vzdělávání dětí.
- Rodičům a jejich dětem nabízíme řadu mimoškolních aktivit. Rodiče jsou dostatečně informováni a to písemnou formou na nástěnkách v MŠ.

- Učitelky chrání soukromí rodiny, jednají s rodiči taktně a ohleduplně, zachovávají mlčenlivost.
- Rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ, účastnit se akcí, programů a činností.
- Rodičům nabízíme odborné články, knihy a poradenské služby.

4. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Rámcové cíle předškolního vzdělávání

- Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Dlouhodobé cíle

- Vytvořit mateřskou školu, která doplňuje rodinnou výchovu, vychovává a vzdělává děti podle jejich individuálních možností a podporuje jejich radost z učení
- Rozvíjet děti a jejich schopnosti učení v bezpečném a přívětivém prostředí mateřské školy
- Osvojit si základy hodnot, na nichž je založena naše společnost
- Podporovat u dětí samostatnost a odpovědnost za své chování
- Podporovat vzájemnou spolupráci s rodiči, která je založena na vzájemné důvěře
- Zajistit dětem kvalitní předškolní vzdělání

Metody práce s dětmi

Slovní: monologické - vysvětlování, vyprávění
 dialogické - rozhovor, diskuse, dramatizace
 metody práce s knihou, časopisem

Názorně demonstrační: pozorování předmětů, jevů
 předvádění - předmětů, modelů, pokusů, činností
 demonstrace statických obrázků
 projekce statická i dynamická - CD, DVD

Praktické: nácvik pohybových a pracovních dovedností
 pracovní činnosti ve třídě a na zahradě
 grafické a výtvarné činnosti

Samostatné práce

Sběratelské

Motivační

Kooperační

Formy práce s dětmi

Ve třídě - podle počtu zúčastněných - individuální

- skupinová
- frontální / hromadná/
- kooperativní činnosti

Mimo třídu - vycházka

- pobyt na školní zahradě
- exkurze
- divadelní představení, vystoupení
- výlet

5. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací obsah je v RVP PV uspořádán do pěti vzdělávacích oblastí:

- **biologické – DÍTĚ A JEHO TĚLO**

Záměrem vzdělávacího úsilí v biologické oblasti je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učít je sebeobslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům.

- **Psychologické – DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA**

Záměrem vzdělávacího úsilí v psychologické oblasti je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebnahlížení, jeho kreativitu a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

- **Interpersonální – DÍTĚ A TEN DRUHÝ**

Záměrem je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

- **Sociálně-kulturní – DÍTĚ A SPOLEČNOST**

Záměrem je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

- **Environmentální – DÍTĚ A SVĚT**

Záměrem této oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí.

Klíčové kompetence předškolního vzdělávání

• **KOMPETENCE K UČENÍ**

Dítě ukončující povinné předškolní vzdělávání

- Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislosti, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, které dítě obklopují, o jeho rozmanitostech a proměnách. Orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí. Poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnosti a záměrně si zapamatuje. Při zadané práci dokončí, co započalo. Dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- Pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

• **KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ**

Dítě ukončující povinné předškolní vzdělávání

- Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí. Přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- Řeší problémy, na které stačí. Znamé a opakující se situace se snaží řešit samostatně /na základě nápodoby či opakování/, náročnější s oporou a pomocí dospělého
- Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti. Postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje. Spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací. Hledá různé možnosti a varianty /má vlastní, originální nápady/. Využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů. Pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích.
- Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- Rozlišuje řešení, která jsou funkční /vedoucí k cíli/, a řešení, která funkční nejsou. Dokáže mezi nimi volit
- Chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

• KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

Dítě ukončující povinné předškolní vzdělávání

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky /řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod./
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými. Chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit. Má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.

• SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ KOMPETENCE

Dítě ukončující povinné předškolní vzdělávání

- samostatně rozhoduje o svých činnostech. Umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování. Vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje. V běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku. Je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích. Přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti. Dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně. Nevhodné chování i komunikace, která je mu nepřijemná umí odmítnout.
- Je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou. Dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

• ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE

Dítě ukončující povinné předškolní vzdělávání

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení. K úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje. Je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat. Chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí /přírodní i společenské/

6. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

Při vzdělávání dětí 2,5-3letých uplatňujeme znalosti vývojové psychologie a předškolní pedagogiky. Vycházíme z toho, že dítě se nejlépe učí nápodobou a na základě tzv. dovednostního tréninku /časté opakování určité činnosti tak dlouho, až si ji dítě podvědomě osvojí/.

Dětem předáváme elementární dovednosti a rozvíjíme ho po všech stránkách, učíme ho základním sociálním a hygienickým návykům.

Snažíme se individuálně podporovat aktivitu dětí, zvědavost, snahu po objevování, ale zároveň děti nepřetěžujeme. Důraz je kladen i na dostatek pohybu, což umožňuje prostředí a okolí MŠ. Dbáme na častější střídání činností a jejich potřebu volné hry.

Vytváříme pevné základy pro postupné osamostatňování dítěte v oblasti sebeobsluhy a socializace směřující k rozvoji osobnosti.

Zajišťujeme zvýšený dohled nad těmito dětmi.

V denním režimu respektujeme jejich specifické zájmy a potřeby v oblasti odpočinku, individuálních aktivit nebo spánku dětí. I vycházky přizpůsobujeme věku a individuálním schopnostem dětí.

Stravování dětí je stejné jako u dětí starších formou přesnídávky, oběda a svačiny, upevňujeme jejich stravovací návyky.

Mateřská škola je vybavena kvalitními, bezpečnými a podnětnými hračkami pro tuto věkovou skupinu, které jsou uloženy v dosahu dětí na jimi viditelném místě.

Úzce spolupracujeme s rodinou, snažíme se o provázanost režimu v rodině a režimu v MŠ.

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

• Dítě a jeho tělo

Tělesné schopnosti se rozvíjí především přirozenými pohybovými činnostmi, při nichž převládají pohyby lokomoční – chůze, běh, skok, lezení.

Pro děti do 3 let jsou nepřijatelné tyto cviky: kotoul vzad, skok do hloubky větší než výška dítěte od pasu k zemi, delší výdrže ve stojích a výdrže paží, přetahy a přetlaky, vzpory a visy za ruce, chůze po ruce, široké stoje rozkročné /provazy/, doskoky na tvrdou podložku.

Utvoření základního návyku pro správné držení těla, zautomatizování již zvládnutých pohybu /poloha a pohyb paží i nohou v různých polohách těla/, provádění dechových cviků, relaxačních cviků, procvičování lezení, chůze, běhu, skoku, házení a cviky na obratnost a odvahy.

Využívat podnětnost prostředí k rozvoji aktivity dětí, ke snaze zkoumat a objevovat.

Chůze

- zdokonalení pravidelnosti kroku s připojením souhybných pohybu paží, chůze v rytmu udávaném bicími nástroji, říkadly apod.
- Vypěstování optimální reakce na různé zvukové a zrakové podněty
- rozvoj schopnosti chůze s přenášením předmětů nebo hraček, s překračováním čáry, lana
- podpora odvahy vystupovat a sestupovat po mírně šikmé ploše
- do schodů bez držení, z nízkých překážek bez držení
- zvládá chůzi v různém tempu
- reaguje na zvukové a zrakové podněty
- přenáší předměty
- zvládá slalomovou chůzi, překračuje čáry a předměty

Běh

- zautomatizování návyku zapojení paží a harmonického pohybu celého těla
- rozvoj schopnosti opakovaně krátkodobě běžet /10-15 s/, běžet od mety k metě, běžet na smluvený signál, popř. Běžet při hrách s jednoduchými pravidly
- vytvořit správnou reakci na změnu tempa, popř. Střídat běh, dřep, sed atd.

Skok

- seskočí z výšky cca 20 – 30 cm
- přeskakuje z nohy na nohu
- vyskočí do výšky (s dosahováním na předměty nad hlavou/
- rozvoj dovednosti odrazit se ze stoje
- zvládnutí nácviku skoku obounož /jednoož/ na místě i do dálky z místa
- zvládnutí přebíhání překážek ležících na zemi, umístěných těsně nad zemí

Lezení

- zdokonalení dovednosti lezení „po čtyřech“ a plížení
- zdokonalení dovednosti bezpečného přelézání a podlézání překážek

- rozvoj dovednosti plížení po bříšku, k cíli, mezi překážkami
- rozvoj dovednosti zdolávat dětské průlezký samostatně i s dopomocí, prolézá strachovým tunelem

Házení

- rozvoj obratnosti uchopování a manipulaci s předměty různých tvarů, materiálů, hmotnosti
- zvládnutí předávání míčků z ruky do ruky, hází míčem o zem
- zvládnutí přehození papírové koule správným hodem přes zavěšené lano, dovednost hodit předmět (různých tvarů) do koše umístěného ve výši hlavy horním obloukem, na cíl umístěný na zemi

7. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

- Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření § 16 odst. 9 školského zákona.

- **Forma vzdělávání:** vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se uskutečňuje formou individuální integrace do běžných tříd. Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními /ŠPZ/.

Postup školy při poskytování podpůrných opatření – plán pedagogické podpory /PLPP/:

- při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka informuje učitel svou vedoucí učitelku MŠ, dále pak ředitele školy.
- učitelka MŠ je zodpovědná za vytvoření plánu pedagogické podpory dítěte /PLPP/. PLPP vytváří s metodickou podporou ŠPZ. Na tvorbě PLPP se účastní učitelka v dané třídě i vedoucí učitelka MŠ.
- S PLPP seznámí škola zákonného zástupce dítěte a učitele MŠ. Seznámení s PLPP potvrdí jmenování svým podpisem.
- PLPP učitel ve spolupráci s ostatními výše jmenovanými průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel za metodické podpory ŠPZ PLPP průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.

Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP učitel vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření projeví jako nedostatečná, doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci ŠPZ. Pokud jsou daná opatření dostatečná, učitelé nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb dítěte

Postup MŠ při tvorbě Individuálního vzdělávacího plánu dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami /IVP/

- v případě, že opatření vyplývající z PLPP žáka nejsou dostačující, nebo v případě, že učitel vyhodnotí, že dítě by bylo třeba zařadit k logopedické prevenci atd., doporučí zákonnému zástupci návštěvu ŠPZ, SPC.
- Škola předá PLPP školskému poradenskému zařízení, popř. Vyplní obdrženy dotazník z SPC, ŠPZ týkající se dítěte.
- Pokud ŠPZ, SPC doporučí vzdělávání žáka /dítěte/ dle IVP, zákonný zástupce potvrdí svým podpisem souhlas o vypracování vzdělávání na základě IVP.
- Učitel ve spolupráci s SPC, ŠPZ vypracuje IVP, zkontaktuje se s SPC, ŠPZ, zkonzultují vypracované IVP, zda je vyhovující speciálním potřebám dítěte a zda jsou daná opatření dostatečná
- vypracované IVP v konečné fázi podepíše zákonný zástupce, vedoucí učitel MŠ a ředitel ZŠ a MŠ.

Zásady práce s dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami

- seznámení všech pedagogů o formě vzdělávání dítěte
- respektování zvláštností a možností dítěte
- zajistit optimální pracovní prostředí v neposlední řadě vstřícné přátelské atmosféry
- stavět na základech činností, v kterých je dítě úspěšné a pomalým, přijatelným tempem pro dítě přecházet k činnostem náročnějším a pro dítě potřebným
- snaha o podporu sebevědomí dítěte při činnostech
- kladení reálných cílů, postupně zvyšování nároků na dítě
- nabízet a využít činností, u kterých se předpokládá úspěšnost dítěte
- příjemná a soustředěná atmosféra
- nutnost spolupráce s rodiči

Při práci s dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, dítěte, jeho zákonného zástupce a školského poradenského zařízení, SPC.

Kontaktní údaje:

SPC, Olomoucká 18, 746 01 Opava /Zemědělská škola/

Adresa pro poštu: SPC, Havlíčkova 1, 746 01 Opava

Tel.: 553 627 004

Pedagogicko-psychologická poradna, Opava, příspěvková organizace

Rybí trh 177/8, 746 01 Opava

Tel.: 553 622 768, 553 625 736

SPC Srdce při ZŠ a PŠ Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace

Nám. Slezského odboje 361/3a, 746 01 Opava

Tel.: 553 616 450

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání (v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogických program a kde má škola zázemí). V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

8. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Spoluprací s rodiči a metodou včasné diagnostiky se snažíme u dětí odhalit nadání či mimořádné schopnosti, dále je podporovat a rozvíjet formou nabídky náročnějších aktivit a vhodných učebních pomůcek podporujících jejich nadání v souladu se vzdělávacím programem.

Talentované děti zapojujeme do soutěží a doporučujeme rodičům uplatnění v zájmových kroužcích.

Spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními.

V případě docházky nadaného dítěte do MŠ mu bude vypracován IVP /dle integrační zprávy/ a bude mu věnována zvýšená péče dle zákona 472/2011 Sb. a vyhlášky 147/2011. /nabídka zájmových kroužků v ZŠ, spolupráce, vzdělávání, LŠU, sportovní kluby, spolky.

Popřípadě předčasný nástup dítěte k povinné školní docházce v ZŠ.

9. POVINNÉ PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech. Stanovuje se v rozsahu 4 hodin denně a to od 7:45 - 11:45 hodin. Povinnost předškolního vzdělávání není dána ve dnech, které připadají na období školních prázdnin v souladu s organizací školního roku v ZŠ a SŠ.

Zákonný zástupce dítěte je povinen omluvit nepřítomnost dítěte ve vzdělávání osobně, telefonicky nebo písemně. Absence se zapisuje do omluvného listu dítěte.

V odůvodněných případech může zákonný zástupce pro dítě zvolit individuální předškolní vzdělávání. Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání.

10. PŘEHLED EVAULAČNÍ ČINNOSTI ŠKOLY

Evaluační a hodnocení jsou nezbytnou součástí plánování v našich mateřských školách a měly by přispět k ověřování stávající činnosti škol, její zlepšování a zvyšování kvality.

Ředitel škol komunikuje s vedoucí učitelkou telefonicky, emailem a osobními návštěvami, při kterých společně řešíme konkrétní záležitosti, či je informována o chodu MŠ.

Vedoucí učitelka má podporu a plnou důvěru ředitelky, vztah funguje na dobré spolupráci. Vedoucí učitelka organizuje provoz MŠ, ale i zajišťuje podmínky pro kvalitní vzdělávání, pro běžný provoz, kontroluje a zajišťuje plnění předpisů a legislativních norem. Dbá na soulad ŠVP PV a RVP PV.

Učitelky na třídách odpovídají za obsahovou náplň TVP, průběžně vyhodnocují, vedou dětskou diagnostiku, komunikují s rodiči a zodpovídají za bezpečnost svěřených dětí. Dbají na soulad TVP a ŠVP PV.

• Hodnocení kvality práce zaměstnanců	
- vedoucí učitelka	provozní porady 4 x ročně
	hospitace u učitelek
• Hodnocení plnění ŠVP	
- vedoucí učitelka	1 x ročně
• Výroční zpráva školy a činnosti	
- vedoucí učitelka	1 x ročně
• Sebehodnocení	
- vedoucí učitelka	1 x ročně
• Výsledky hospitačních činností	
- vedoucí učitelka	průběžně
• Hodnocení týdenních celků	

- učitelka	1x týdně
• Diagnostika dětí, portfolio	
- učitelka	průběžně
• Evaluace integrovaného blogu	
- učitelka	po ukončení
• Dotazníky pro PPP, SPC	
- učitelka	průběžně
Pro děti s OŠD	
- učitelka	2x ročně
• Sebehodnocení	
- učitelka	1x ročně

11. VZDĚLÁVACÍ OBSAH ŠVP PV MŠ BRUMOVICE, MŠ SKROCHOVICE

„Kolem nás je velký svět, pojd'me ho poznat a také mu rozumět“

SMĚŘUJEME KE KONCEPČNÍM CÍLŮM:

- rozvíjet vzdělávací dovednosti a chuť dítěte poznávat stále nové věci
- podporovat sebevědomí dítěte a vést jej k vědomí, že cesta člověka není jednoduchá a přináší mnoho úskalí, o to je však radostnější
- podporovat utváření vztahů dítěte, rozvoj jeho osobnosti, komunikace, duševní pohody, ale i schopnosti podílet se na společenské pohodě ve svém sociálním prostředí
- rozvíjet vědomí dítěte, že je součástí širšího společenství, ať už přírodního nebo lidského, v rámci toho se podílí na tvorbě a dodržování pravidel a formuje si osobní odpovědnost
- vést dítě ke zdravým životním návykům a postojům, uvést jej do světa materiálních a duchovních hodnot

Vzdělávací obsah je rozdělen do 6 integrovaných bloků školního roku, tyto bloky jsou tvořeny tak, aby nabízely dětem vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Obsah bloků vychází ze života dětí a je pro ně zajímavý, smysluplný a užitečný.

Integrované bloky:

1. Úsměv na tvářičky, pojd'me do školičky
2. Podzim chystá barvičky pro kluky i holčičky
3. Adventní a vánoční čas už je tady zas
4. Tak už zima nastala, barvy někam schovala
5. Jaro nese košíček plný barviček
6. Hurá prázdniny

1. Úsměv na tvářičky, pojd' me do školičky

Témata:

- **Vítáme nové kamarády**
- **Pojd' si hrát, bud' můj kamarád**
- **Naše školka, moje třída**
- **Pravidla soužití v naší školce**

Charakteristika:

Hravou formou a prožitkovým učením utvrzujeme již nabyté dovednosti a znalosti o vztazích mezi lidmi. Vytváříme bezpečné a pozitivní prostředí pro začlenění nových dětí do kolektivu. Utváříme a poznáváme pravidla společného soužití. Posilujeme vzájemné kamarádské vztahy mezi dětmi. Prohlubujeme bezpečnou orientaci dětí v prostředí MŠ a blízkého okolí.

Rámcové cíle (záměry):

• rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání   • osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost   • získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- **rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé motoriky**
rozvoj psychické zdatnosti
- **uvědomění si vlastního těla**

Dítě a jeho psychika

- **rozvoj řečových schopností, jazykových dovedností receptivních (vnímání)**
- **citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.), naslouchání, porozumění i produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)**
- **získání relativní citové samostatnosti**

Dítě a ten druhý

- seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v MŠ, v dětské herní skupině apod.)

Dítě a společnost

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se) a přijímat základní lidské hodnoty a normy

Dítě a svět

- seznamování se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a prostředím MŠ, vytváření pozitivního vztahu k němu

Vzdělávací nabídka

1. Dítě a jeho tělo

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, poskoky, hody, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklid, úprava prostředí apod.
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

2. Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma

- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo zhlédlo
- přednes, recitace, dramaturgie, zpěv
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest

Představitost a fantazie

- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápaní) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy, jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem, přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

Sebepojetí, city a vůle

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevovalání citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)

- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

3. Dítě a ten druhý

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

4. Dítě a společnost

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)

- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění, aktivity umožňující dítěti poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

5. Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí, a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry)

- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy:

zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)

- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děja zopakovat jej ve správných větách)
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- naučit se nazpaměť krátké texty, zapamatovat a vybavit
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- spolupracovat s ostatními
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě...) svou roli, podle které je třeba se chovat
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)

2. Podzim chystá barvičky pro kluky i holčičky

Témata:

- **Podzimní paleta plná barev**
- **Plody podzimu**
- **Vyleť dráčku až k obláčkům**
- **Vlaštovičko leť**
- **Máme rádi ovoce a zeleninu**
- **Aby tělo nebolelo**
- **Halloween - Strašidel se nebojíme**

Charakteristika:

Poznávání a pojmenování a rozlišování ovoce a zeleniny, sběr přírodnin a tvoření z nich, poznávání rostlin typických pro podzimní období. Vnímání barev, vůní a chutí. Vnímání změn počasí typických pro podzim. Uvědomování si potřeb rostlin, které nám přinášejí plody. Poznávání různých semen podzimních plodů. Pozorování odletu ptáků do teplých krajín. Poznávání svého těla, co mu prospívá a co mu škodí a pozitivního vztahu ke zdravému životnímu stylu., vytváření zdravých životních návyků.

Rámcové cíle (záměry):

• rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání   • osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost   • získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- **rozvoj jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.)**
- **rozvoj a užívání všech smyslů**

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví
- rozvoj fyzické zdatnosti

Dítě a jeho psychika

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity sledovat a vyprávět příběh, pohádku, rozvíjet sluchovou paměť
- zpřesňování a kultivace smyslového vnímání
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvíjet snahu o vlastní tvůrčí aktivitu

Dítě a ten druhý

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- prohlubovat potřebu navazovat nová dětská přátelství
- napomáhat prohlubování mezilidských vztahů

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- seznamování se se světem lidí, kultury a umění

Dítě a svět

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Vzdělávací nabídka

• Dítě a jeho psychika

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, poskoky, hody, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.

- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobní bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislosti

- **Dítě a jeho psychika**

Jazyk a řeč

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest

Představitost a fantazie

- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuk), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem, s předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině

- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- činnosti zasvěčující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami, vývojem přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

Sebepojetí, city a vůle

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte, úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejružnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem), a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

2. Dítě a ten druhý

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejružnějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti ke druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.

- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, v nichž se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

4. Dítě a společnost

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

3. Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci, účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty, přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty, jevy, požár, povodeň)

či jiné nebezpečné situace, nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí, jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě, okolí dítěte směřující k seznamování dítěte s elementárními srozumitelnými reáliemi o naší republice)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy:

- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů,
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno,
- rozlišovat vůně, chutě, barvy,
- zacházet s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem,
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího),
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí,
- vyjadřovat svou představitost a fantazii v tvořivých výtvarných činnostech,
- ve známých či opakujících se situacích, v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování,
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti,
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti,
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- poznávání ovoce a zeleniny a plodů podzimu
- uvědomit si význam ovoce a zeleniny pro člověka,
- rozvíjet zrakové vnímání, jemnou motoriku a koordinaci oko-ruka
- rozvíjet logické myšlení
- cvičit mechanickou paměť
- utvářet si početní představy
- rozvíjet hudební dovednosti
- seznámit se s druhy stěhovavých ptáků
- poznávání svého těla, co mu prospívá a co mu škodí a pozitivního vztahu ke zdravému životnímu stylu., vytváření zdravých životních návyků.

3. Adventní a vánoční čas už je tady zas

Témata:

- **Přijde letos Mikuláš**
- **Jak voní vánoce**
- **Už jsou tady vánoce**

Charakteristika:

Přibližování vánočních zvyků a tradic, prožívání radostného předvánočního období při vánoční výzdobě, mikulášské nadílce, poslechu vánočních koled a písní, zdobení stromečku, adventní zpívání na školní zahradě u stromečku, vánočním posezení s rodiči, péči o zvířata a ptáky v zimě, upevníme sounáležitost s rodinou a dětmi v MŠ.

Rámcové cíle (záměry):

• rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání   • osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost   • získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- podporovat radost z pohybu
- rozvoj a užívání všech smyslů

Dítě a jeho psychika

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj schopnosti vytvářet citové vztahy, rozvíjet je ,city plně prožívat

Dítě a ten druhý

- rozvoj kooperativních dovedností
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

Dítě a společnost

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Dítě a svět

- vnímat tradice a architektonické památky jako odkaz historie naší země
- vnímat existenci jiných zemí, států, národů

Vzdělávací nabídka

1. Dítě a jeho zdraví

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, poskoky, hody, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovňovací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

2. Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest

Představivost a fantazie

- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)

- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy, jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikací
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

Sebepojetí, city a vůle

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte, úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

3. Dítě a ten druhý

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy

- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

4. Dítě a společnost

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

5. Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)

- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děja zopakovat jej ve správných větách)
  - naučit se z paměti krátké texty, reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu
  - vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
  - uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
  - porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých,
  - všímat si změn a dění v nejbližším okolí
  - aktivně používat nová slova
  - seznámení s tradicemi, obyčejí a symboly Vánoc
  - šetrně zacházet s hračkami a pomůckami
  - zdvořile se chovat k dospělým i dětem
  - vnímat různé lidské vlastnosti

4. Tak už zima nastala, barvy někam schovala

Témata:

- **Postavíme sněhuláky**
- **Zimní sporty**
- **Lidské tělo a smysly**
- **Zdraví a nemoc**
- **Lékaře se nebojíme**
- **Masopustní veselice**

Charakteristika:

Poznávání charakteristických znaků zimního období, pozorování změn zimní přírody, vnímání vlivu zimy na život lidí a zvířat. Pozorování stop ve sněhu. Provádění pokusů se sněhem, určování a realizace zimních radovánek a sportů. Poznávání svého těla, rozlišování co zdraví prospívá a co mu škodí, vytváření povědomí o významu péče o čistotu, zdraví a bezpečí, získávání důvěry k lékaři.

Rámcové cíle (záměry):

• rozdíjení dítěte, jeho učení a poznání   • osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost   • získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojovat si poznatky o tělovýchově a sportu

Dítě a jeho psychika

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání

Dítě a ten druhý

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Dítě a svět

- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Vzdělávací nabídka

1. Dítě a jeho psychika

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, hody, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí

- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

2. Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

Představivost a fantazie

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)

- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

Sebepojetí, city a vůle

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejružnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

3. Dítě a ten druhý

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejružnějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého

- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

4. Dítě a společnost

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

5. Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)

- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy:

- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- vytvářet pozitivní vztah ke zdravému životnímu stylu
- rozlišovat co zdraví prospívá a co mu škodí
- seznámit se s lékařským povoláním a získávat důvěru k lékaři
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)

- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky),
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- rozvoj jemné motoriky
- určování hlásky na začátku slova
- poznat vlastnosti sněhu
- rozeznat některé stopy zvířat ve sněhu
- aktivně se zapojit do zimních sportů a radovánek
- zdokonalovat výslovnost,
- zdokonalovat sólový zpěv
- dokázat rozlišit nízké a vysoké tóny
- rozlišovat některé geometrické tvary, písmena, číslice

5. Jaro nese košíček plný barviček

Témata:

- Jaro klepe na vrátka
- Šel zahradník do zahrádky
- Povídám, povídám pohádku
- Zvířátka a jejich mlád'átka
- Malované vajíčko
- Já a moje rodina
- Maminka má svátek
- Ten dělá to a ten zas tohle
- Den země
- Čarodějnic se nebojíme

Charakteristika:

Pozorování probouzející se jarní přírody, pozorování prvních jarních květin, vnímání barev jara. Pozorování změn počasí, příprava jarních svátků – velikonoce. Vnímání začátku aktivního vegetačního období většiny rostlin. Pokusy klíčení semen. Upevňovat potřebu chránit a bránit přírodu. Přibližování časových pojmů. Seznamovat se s názvy zvířat, hovořit o jejich užítku pro člověka. Pojmenovávat mlád'ata jednotlivých druhů. Poslouchat jaké vydávají zvuky, pozorovat, jak se pohybují. Seznamovat se v jakém prostředí žijí, co potřebují k životu, jak jim může pomáhat člověk. Seznamovat se s některými druhy hmyzu. Chápat rozdílnou faunu na jednotlivých světadílech naší Země. Seznámení se s funkcí a posláním rodiny, uvědomování si sám sebe a svého postavení v rodině. Seznamování se s dopravou a pravidly silničního provozu.

Rámcové cíle (záměry):

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů

Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

Dítě a společnost

- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Dítě a svět

- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka

1. Dítě a jeho tělo

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, hody, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovňovací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

2. Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

Představivost a fantazie

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

Sebepojetí, city a vůle

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontroli a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti)

dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní

- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

3. Dítě a ten druhý

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke starší apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

4. Dítě a společnost

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává

- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

5. Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)

- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy:

- zachovávat správné držení těla, ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky
- ve vhodně zformulovaných větách, utvořit jednoduchý rým, poznávat hlásky na začátku i na konci slova
- poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon projevovat zájem o knížky, soustředěně naslouchat příběhům
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- ve známých a opakujících se situacích, v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás, setkávání se s uměním, znát tradice velikonoce
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí a rozlišovat aktivity, které mohou podporovat nebo poškozovat okolní prostředí
- poznávat a rozlišovat různé druhy zvířat, umět pojmenovat některá zvířata a jejich mláďata

- pozorovat růst rostlin, sázet a klíčit semena rostlin
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahore, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase.

6. Hurá prázdniny

Témata:

- Děti mají svátek
- Voda, voděnka
- Ve zdravém těle zdravý duch
- Jede,pluje, letí, cestujeme děti
- Loučíme se s předškoláky
- Léto plné pohody

Charakteristika:

Upevnění kompetencí budoucích předškoláků. Utváření povědomí o činnostech člověka v letním období. Rozhovory o bezpečnosti ve vodě, ochraně před sluncem, významu dodržování pitného režimu, významu pohybových aktivit pro zdraví člověka. Upevnění poznání hlavních znaků letního období.

Rámcové cíle (záměry):

• rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání   • osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost   • získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu
o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu
o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

Dítě a ten druhý

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování
a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- poznávání jiných kultur
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka

1. Dítě a jeho tělo

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, hody, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

2.Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

Představivost a fantazie

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant

- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápaní) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

Sebepojetí, city a vůle

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejružnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

3. Dítě a ten druhý

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejružnějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí

- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

4. Dítě a společnost

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

5. Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety

- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objeovávání)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat ve vodě, v písku)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých,
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy,
- sledovat očima zleva doprava, poznat některá písmena a číslice, popř. slova,
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech, utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)

- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- seznámit se s hlavními znaky ročního období léta
- vnímat umělecké a kulturní podněty a přírodní krásy na výletech
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc),
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.),

Nadstavbové akce v MŠ:

- Plavecký výcvik v Opavě pro předškoláky
- Divadelní a filmová představení
- Návštěva místní knihovny
- Besedy
- Exkurze
- Výlety dětí do okolí

Akce pro rodiče a děti:

- Dýňohraní
- Lampionový průvod vesnicí
- Vánoční tvoření s rodiči
- Adventní výstavka v MŠ
- Mikulášská besídka s rodiči
- Vánoční besídka
- Tvoření s tatínky
- Jarní tvoření
- Keramické tvoření s dětmi a rodiči
- Maškarní karneval
- Maminka má svátek
- Vystoupení dětí na akcích naší vesnice
- Rozloučení s předškoláky
- Rozloučení se školním rokem (spaní ve stanech)

Vydáním tohoto dokumentu se ruší ŠVP PV z období 1.9.2017 - 31.8. 2021.